

PROJECT

MAART
2015

Karpaten

Het groene hart van Europa

© Michel Gauthier - WWF

De bruine beer wordt ernstig bedreigd door de mens en door het klimaat. Hoewel de Karpaten uitzonderlijk goed bewaard zijn en de bruine beer een beschermde diersoort is, is de instandhouding van een duurzame leefbare populatie bruine beren in deze regio onzeker. De grootste bedreigingen voor de Europese berenpopulatie zijn de jacht en de versnippering van het leefgebied van de dieren door bosontginning en de ontwikkeling van allerlei infrastructuur door de mens.

Maramures is een streek die bijzonder goed bewaard is gebleven in het grensgebied tussen Roemenië en Oekraïne, in het hart van de Karpaten. Sinds 2012 probeert WWF met een grootschalig natuurbehoudsproject het ecologische netwerk te herstellen dat nodig is voor het overleven van de bruine beren. WWF tracht de bestaande beschermde gebieden met elkaar te verbinden via ecologische corridors. De bedoeling is om de levenswijze, leefgebieden en trekroutes van de beren beter te leren kennen.

Maramures, behouden tradities en ongerepte natuur

Maramures bestaat uit 10 000 km² ruige, dichte bossen, steile toppen en landbouwvallen. De streek kent een uitzonderlijke grote biodiversiteit en bijna een derde van de oppervlakte is beschermd gebied. Maramures ligt ver van de grote verkeersassen waardoor je er nog eeuwenoude culturele en landbouwtradities vindt. De bewoners boeren er nog zoals hun grootouders en zijn trouw gebleven aan de gebruiken van weleer.

Streek: Maramures, Karpaten, in het noorden van Roemenië en het zuiden van Oekraïne.

Doel: Een netwerk van 270 000 ha beschermde gebieden vormen als ecologische corridors om de trek van grote roofdieren te bevorderen. Tevens geldt het als model voor het behoud en het duurzaam beheer van de natuurlijke rijkdommen ter ondersteuning van een duurzame economie.

Ecologische enclaves

In Maramures leeft vandaag een populatie van 200 à 250 beren aan de Roemeense kant van de grens en van 180 à 220 aan de andere kant, in Oekraïne. Die beren leven zowel in beschermde gebieden, oerbossen als in uitgestrekte, ongerepte gebieden die vooral in privé-eigendom zijn. Door de toenemende menselijke activiteit is het risico groot dat de beren ingeklemd raken in omsloten gebieden. Dan kunnen ze niet meer rondtrekken om voedsel en rustoorden

te zoeken, wat essentieel is voor het overleven van de individuele dieren. De insluiting verhindert de genetische vermenging tussen groepen (subpopulaties) die nodig is voor het overleven van de soort op zich. Het is dus zeer belangrijk om zich te baseren op de kennis van de berenpopulaties en de ecosystemen waarin ze voorkomen, om de samenhang tussen de habitats, de natuurgebieden en de ecologische corridors te hertekenen.

© Wild Wonders of Europe / Cornelia Deerr / WWF

Het leven van de beren onder de loep

In juni 2012 werden vijf beren voorzien van gps-zenders. Infraroodcamera's met bewegingsmelders werden op strategische punten geplaatst. Dankzij de monitoring van deze beren is het mogelijk om informatie te verzamelen over de manier waarop ze zich voeden, waar ze beschutting zoeken, hoe ze zich voortplanten en rondtrekken.

De streek wordt in kaart gebracht met aanduiding van de meest belangrijke habitats voor het overleven van de beren. De onderzoekers tonen aan dat de habitats wisselen met de seizoenen en dat het nodig is om een mozaïek aan habitats te beschermen, van grasvlaktes tot naaldbos op grotere hoogte. Op basis van zes kritieke gebieden bepaalt het project de ecologische verbindingzones in Maramures. Op deze manier bepaalt WWF welke gebieden moeten worden beschermd om het ecologisch weefsel van deze parel van de Europese biodiversiteit te herstellen.

© WWF Oekraïne

In 2012 werd Martin, de eerste beer die in het kader van het WWF-project werd gevolgd, gedood in het noorden van Roemenië. In dit gebied werd nochtans geen enkele jachtvergunning verleend omdat het berenaantal reeds laag was.

De terugkeer van de Europese bizon

Dankzij haar grote omvang en ongereptheid zijn de Karpaten een geschikt gebied om wildernis in Europa te herintroduceren. In wildernisgebieden is de mens aanwezig maar is haar invloed op de omgeving minimaal en reageert de natuur zelf op de ecologische verstoringen die er optreden.

In zo'n wildernis krijgen allerlei soorten, die niet kunnen overleven in door de mens beheerde bossen, de kans om zich duurzaam te beschermen. Die soorten kunnen dan op natuurlijke wijze hun genetische evolutie voortzetten. De mens krijgt er de kans om een beter inzicht te verwerven in de fauna en de flora en om te strijden tegen de klimaatverandering omdat die bossen meer koolstof kunnen opslaan. Deze gebieden zijn niet alleen een symbool van een ecologische opleving, maar maken het ook mogelijk om vakantiegangers te wijzen op de weldaden van een gezonde natuur en een rendabele en duurzame toeristische sector te ontwikkelen.

In partnerschap met Rewilding Europe werkt WWF mee aan de herintroductie van de Europese bizon (of wisent) in de bergen van Tarcu, in het zuiden van de Karpaten. Begin september 2014 zijn al 17 bizons naar een gebied van ongeveer 160 hectare gebracht om er opnieuw te verwilderen. De dieren kunnen zich daar geleidelijk aanpassen aan het leven in de vrije natuur en de sociale cohesie in de kudde zal zich kunnen versterken. Daarna zullen de bizons worden vrijgelaten in het Natura 2000-gebied dat 59 000 hectare groot is en waar ook wolven en beren leven. Er komt een bezoekerscentrum, dat activiteiten zal organiseren die zich toespitsen op de natuur en de bizons.

Ecotoerisme

Om de inwoners van Maramures te wijzen op het uitzonderlijke en tegelijk kwetsbare karakter van hun streek en om middelen bijeen te brengen voor natuurbehoudsprojecten, promoot WWF het ecotoerisme in de streek. Een gezonde berenpopulatie, de beschermde bossen en een unieke cultuur zouden de toeristische sector binnen de lokale economie moeten versterken. WWF biedt steun door te zorgen voor een aantrekkelijk netwerk van gastenkamers, groene vervoermiddelen en unieke activiteiten.

Het is de bedoeling om zowel individuele reizigers als touroperators te laten kennismaken met een unieke natuur en een streek waar lokaal handwerk, voorouderlijke tradities en landelijke technieken nog ruimschoots voorhanden zijn.

In België werkt WWF aan een toeristische promotiecampagne voor de streek van Maramures en de Karpaten. Dit moet steun opleveren voor het werk van WWF en de inspanningen van de inwoners van de streek om hun uitzonderlijke erfgoed te behouden.

© Daniel Hurdzu / WWF-Romania

De twee eerste Europese bizons die naar de Karpaten vertrokken, kwamen uit het Dierenreservaat van Han-sur-Lesse.

© Adrian Grancea

Natuurbehoud zonder grenzen

WWF is voorstander van een grensoverschrijdend beheer in de regio van de Karpaten, zodat de natuurgebieden in hun geheel en op duurzame wijze kunnen worden beheerd. In 2006 ondertekenden de landen van de Karpaten een overeenkomst om hun natuurbehoudsactiviteiten te coördineren. Dat leidt tot het Netwerk van Beschermde Gebieden in de Karpaten. Er bestaan ook akkoorden voor samenwerking en het uitwisselen van goede praktijken met andere partners, zoals Alparc, het netwerk van beschermde gebieden in de Alpen. Op termijn zou het zo mogelijk moeten zijn om het ecologisch netwerk van de Karpaten en de Alpen als één geheel te bekijken.

WWF Danube-Carpathian Programme Office

Str. Ioan Caragea Vodă
nr. 26, Corp A
sector 1 cod 010537
Bucharest - Romania
+40 21 317 49 96

WWF International Danube-Carpathian Programme Headquarter

Ottakringer Str. 114-116
A-1160 Wenen
Oostenrijk
+43 1 524 54 70 0

© Costas Dumitrescu / WWF-Romania

Voor meer informatie

Isabelle Vertriest
International programs coordinator
WWF-Belgium
Isabelle.vertriest@wwf.be
T + +32 2 340 09 43

Céline De Caluwé
International Programs Support
WWF-Belgium
Celine.DeCaluwe@wwf.be
T + +32 2 340 09 58

WWF bedankt iedereen die deelneemt aan de oprichting van haar projecten. Dankzij de donaties van meer dan **vijf miljoen mensen** hebben we op vijf continenten meer dan **1300 natuurbeschermingsprojecten** kunnen beheren.

Als u ons eveneens wenst te steunen, kunt u een donatie doen op het rekeningnummer BE12 3100 7350 7292 met de mededeling "Maramures".

Onze gedeelde, ononderbroken inspanningen laten toe de toekomst van de soorten en hun habitats en ecosystemen te vrijwaren, wat essentieel is als we onze kinderen een **levende en gezonde planeet** willen nalaten.

Onze missie

WWF wil de aantasting van het milieu op onze planeet een halt toeroepen en bouwen aan een toekomst waarin de mens in harmonie leeft met de natuur.

www.wwf.be

Verantwoordelijke uitgever: WWF-Belgium

Emile Jacquainlaan, 90 - 1000 Brussel
© +32 2 340 09 99
www.wwf.be